

Stehlíková, Eva

Dvacet let postižení uměním

Theatralia. 2017, vol. 20, iss. 2, pp. 163-

ISSN 1803-845X (print); ISSN 2336-4548 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/137276>

Access Date: 23. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Dvacet let postižení uměním

Eva Stehlíková

Jak ukazuje už samotný název Divadla Járy Pokojského, jednoho z nejzajímavějších brněnských divadel, které pod hlavičkou Archa community sdružuje handicapované amatéry, na počátku jejich práce bylo okouzlení českým všumělem a velkým myslitelem Járou da Cimrmanem. Však si také tito vozíčkáři a jejich přátelé, pro něž je dobré jméno chodáci, postupně zahráli všechny známé hry dvojice Smoljak–Svěrák. Posléze zjistili, že musí přestat imitovat své vzory a poohlédnout se po novém repertoáru. Toto poměrně volné sdružení, v němž jsou herci angažováni „podle svého ražení, volného času či talentu“, dokázalo za dvacet let své existence, kterou letos oslavuje, přivést na scénu několik „tréninkových“ kousků (k nim patří i sklepací *Mlýny*, *Jen počkej, hlemýžďi*, *Kočár nejsvětější svátosti*) i poměrně náročný repertoár. Své diváky v brněnské Barce, kde často účinkují, oslnili velkolepě pojatým *Limonádovým Joem* i *Baladou pro banditu*, v nichž prokázali mimořádnou hereckou i hudební citlivost. Velký úspěch mělo také experimentální představení *Přelet nad kukaččím hnízdem*, které bylo tlumočeno do českého znakového jazyka (ve spolupráci se skupinou Hands dance a střediskem FFMU Teiresias) a pro slepce v publiku navíc zvukově komentováno. Zpráva o této velmi mimořádné inscenaci vyšla i ve speciální sekci „Disability in Performance“ mezinárodního časopisu *Theatre Forum* (KAČER 2016). Milují komediální příběhy, které sa-

mozřejmě adaptují pro své potřeby i možnosti, jako například *Pension pro svobodné pány*, v němž podle jejich vlastních slov „poprvé vozíčkáři hrají vozíčkáře“.

Od r. 1997, kdy na letním táboře vozíčkářů secvičili jen pro radost scénu ze hry *Posel světla*, dospěli od téhle študáckého recese k provozování skutečného divadla, které nezná žádné omezení. Neuznávají handicap, ty viditelné a doložené průkazem ZTP i ty neviditelné, které mají v sobě všichni, i jejich diváci. Nežádají si ohledy, vybízejí ke sdílení radosti z tvorby a jsou stále lepší a lepší. Je typické, že na jejich představení zní osvobodivý smích.¹

Bibliografie

KAČER, Tomáš. 2016. Universal design for *One Flew over the Cuckoo's Nest* in the Czech republic. *Theatre Forum* 50 (2016): 1: 8–10.

1 Další informace viz:

- <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/kultura/171919-bandita-na-voziku/>
- http://www.rozhlas.cz/mozaika/divadlo/_zprava/1081653
- <http://vozickar.com/limonadovy-joe-bez-barier/>
- http://brnensky.denik.cz/kultura_region/divadlo-kde-handicap-je-prednosti20100301.html
- <http://www.amaterskascena.cz/clanek/prelet-nad-kukaccim-hnizdem-napric-hendikepy-1vcy.html>
- <http://www.tichezpravy.cz/v-brnenskem-divadle-barka-se-chysta-inscenace-pro-osoby-se-sluchovym-postizenim/>